

การยกของ ต้องย่อตัวนั่งลงกับพื้น ยกของให้
ชิดตัว แล้วลุกด้วยกำลังขา

ให้ย่อเข่าและสะโพกโดยหลังตรง
ยกของชิดตัว

การนอน เมื่อนอนหงายควรใช้หมอนข้างใบใหญ่หนุน
ที่คอกับขาซึ่งจะช่วยให้กระดูกสันหลังแบนราบ

นอน

เมื่อนอนตะแคง ควรนอนให้ขาล่างเหยียดตรง
ขาที่อยู่ด้านบน งอสะโพก และเข้ากอดหมอนข้างไว้

การดูแลรักษาตนเอง

ทุกครั้งที่มีอาการปวดหลัง จะต้องสังเกตว่ามีอาการปวดร้าว
ลงไปที่ข้างใดข้างหนึ่งร่วมด้วยหรือไม่ ถ้าไม่มี ก็อาจเกิดจาก
โรคปวดกล้ามเนื้อหลัง หรือ กระดูกสันหลังเสื่อม แต่ถ้ามีอาการ
ปวดร้าวลงไปที่ข้างร่วมด้วย ก็ควรปรึกษาแพทย์

การดำเนินโรค

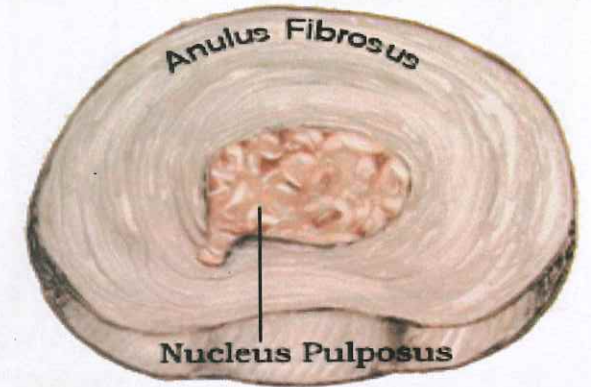
ผลการรักษา ส่วนใหญ่มักจะหายปวดและกลับไปดำเนินชีวิต
ได้ตามปกติ สำหรับหมอนรองกระดูกสันหลังเคลื่อนที่ไม่รุนแรง
อาการมักจะดีขึ้นภายใน ๔-๖ สัปดาห์ เนื่องจากหมอนรองกระดูก
ที่ไหลเลื่อนออกมาข้างนอก มักจะยุบตัวลงจนลดแรงกดต่อราก
ประสาทไปได้เอง โดยทั่วไปผู้ป่วยที่จำเป็นต้องรักษาด้วยการ
ผ่าตัด มีประมาณร้อยละ ๑๐-๒๐ ซึ่งส่วนใหญ่จะได้ผลดี
แต่มีประมาณร้อยละ ๑๐ ที่อาจมีอาการปวดเรื้อรังต่อไป
ในรายที่เกิดภาวะแทรกซ้อน อยู่นานก่อนผ่าตัด อาการก็อาจ
ไม่ดีขึ้นหลังผ่าตัด

จัดทำโดย...

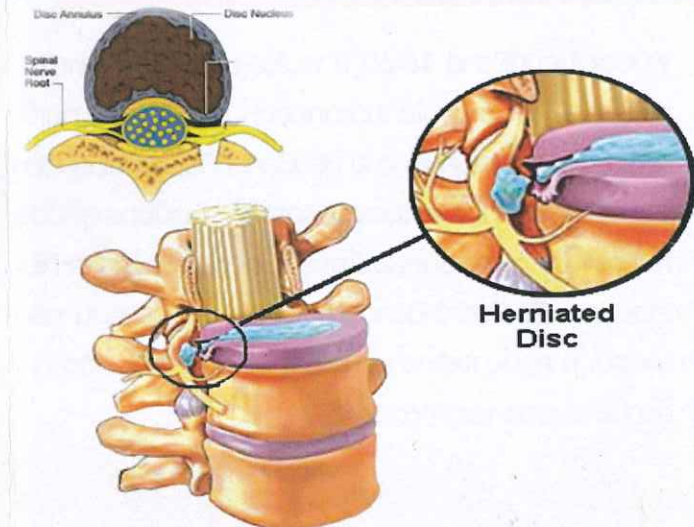
คณะกรรมการสหวิชาชีพพัฒนาระบบประสาท

โรงพยาบาลประสาทเชียงใหม่ / ครั้งที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

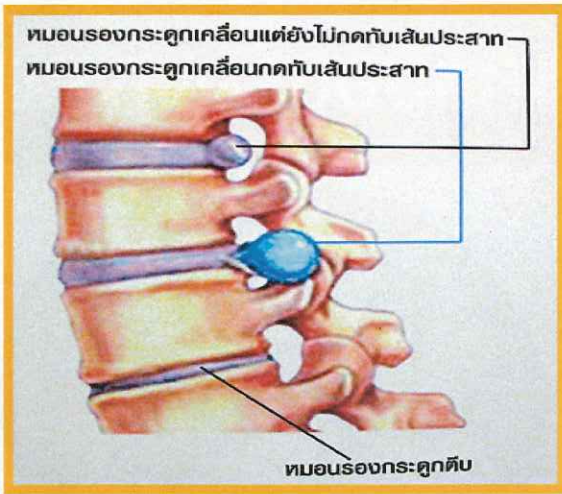
โรคหมอนรองกระดูก

หมอนรองกระดูกสันหลัง มีสีอ่อนนุ่มอยู่ตรงกลาง ซึ่งตอน
วัยเด็กจะมีลักษณะคล้ายเจล และค่อย ๆ มีลักษณะแข็งลง
เรื่อย ๆ เมื่ออายุมากขึ้นทำให้คุณสมบัติที่ยืดหยุ่นรองรับแรง
กระแทกของหมอนรองกระดูกหลังนี้ค่อย ๆ ลดลงไปด้วย
ตามวัย เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุ มีการเคลื่อนไหว
กระดูกสันหลัง เวลาท้ม-งอ ได้น้อยลง

เนื่องจาก หมอนรองกระดูกสันหลัง เป็นอวัยวะที่อยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับเส้นประสาท ดังนั้นเมื่อมีการปั้งยื่นหรือแตกเคลื่อนของหมอนรองกระดูกสันหลัง ส่วนที่ยื่นหรือแตก จะถอยหลังออกมา กดทับกับเส้นประสาท ซึ่งก่อให้เกิดอาการปวดร้าวตามเส้นประสาทที่ถูกกดทับนั้น กลายเป็นโรคที่เราเรียกว่า หมอนรองกระดูกเคลื่อนทับเส้นประสาท

อุบัติการณ์ และ สาเหตุ ของโรค

พบบ่อยในคนที่มีอายุ 16-60 ปี พบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ประมาณ 2 เท่า มักพบในคนที่แบกของหนัก หรือได้รับบาดเจ็บที่บริเวณหลัง หรือในคนสูงอายุ หรือบุคคลที่มีอิริยาบถไม่ถูกต้อง สาเหตุของโรค เกิดจากหมอนรองกระดูก ซึ่งเป็นกระดูกอ่อนที่คั่นระหว่าง กระดูกสันหลังเคลื่อนลงไปกดทับรากประสาท ที่ไปเลี้ยงแขน หรือ ขาทำให้มีอาการปวดเสียวและชาของแขน หรือ ขาส่วนนั้น ทั้งนี้อาจเกิดจากการได้รับอุบัติเหตุ หรือเกิดจากความเสื่อมของกระดูก ตามอายุ

อาการ

อาจมีการปวดที่กระเบนเหน็บ อาจปวดร้าวลงไปที่สะโพก ต้นขา น่อง และ ปลายเท้า อาการปวดจะเป็นมากขึ้น หลังจากเดินมากๆ ปวดมากเวลากลางคืน เมื่ออยู่ในท่านอน โดยองสะโพก หรือมีหมอนมารอง บริเวณปลายเท้า และ งอเข่า อาการปวดจะดีขึ้น

การวินิจฉัยเบื้องต้นด้วยตนเอง

1. นอนหงายแล้วจับเท้าที่สงสัยค่อยๆยกขึ้น โดยให้หัวเข่าเหยียดตรง จะพบว่า ผู้ป่วยไม่สามารถยกเท้าเหยียดตรงตั้งฉาก 90 องศาได้
2. ให้ผู้ป่วยออกแรงเหยียดหัวแม่เท้าขึ้น ต้นแรงกดของนิ้วผู้ตรวจ ในรายที่เป็นมาก จะพบว่ามือแรงอ่อนกว่าหัวแม่เท้าข้างที่ปกติ
3. ผู้ที่เป็นโรคนี้ ถ้าให้ยืนตรงจะพบว่าไม่สามารถยืนตรงได้ ถ้าสังเกตจะพบว่าเอวจะคด ไม่เป็นปกติ

วิธีบรรเทาอาการ

1. นอนพักบนที่นอนแข็ง หรือพื้นแข็ง โดยเฉพาะในระยะที่มีอาการมาก ควรนอนพักตลอดวัน สัก 2-3 วัน การนอนจะลดแรงกดดัน ที่มีต่อหมอนรองกระดูกให้เหลือน้อยที่สุด
2. หลีกเลี่ยงอิริยาบถที่ทำให้ปวดหลัง
3. รักษาหลังให้ตรงอยู่เสมอ
4. อย่าปล่อยตัวให้อ้วน และหมั่นออกกำลังกาย เพื่อให้กล้ามเนื้อหน้าท้องและหลังแข็งแรงอยู่เสมอ

การป้องกัน

การยืน ต้องยืนให้น้ำหนักตัวก่อนมาทางส้นเท้า แขนงอ กางอก ไหล่พึ่ง

การนั่ง ต้องนั่งให้หลังตรงหรือเอนน้อยที่สุด ที่นั่งต้องรองรับกันและโคนขาทั้งหมด ความสูงต้องพอดีที่ฟ้าเก้าอี้เต็มที่

การขับรถ ต้องเลื่อนเก้าอี้ไปข้างหน้าให้พอเหมาะ หลังพิงพนักเต็มที่ เข่าอยู่ระดับเหนือกว่าสะโพก เล็กน้อย

